

عنوان مقاله:

تطبیق ساختار بصری کادربندی و صفحه بندی کتب هم عصر حکومت ایلخانی، مطالعه موردی دو کتاب «الموالید و منافع الحیوان»

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات هنر اسلامی، دوره 20، شماره 50 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 23

نویسندگان:

شادی طاهرخانی - مربی، گروه گرافیک، دانشکده هنر، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران.

منصور کلاه کج - استادیار / عضو هیات علمی گروه گرافیک دانشکده هنر / دانشگاه شهید چمران اهواز

خلاصه مقاله:

در نسخ خطی ایرانی، کادربندی به عنوان جزئی از عناصر کاربردی صفحه از توجه و منش زیبانگارانه هنرمند بری نبوده است. در کتب مختلف دوره اسلامی، به واسطه انزوای سرزمینی و یا تاثیر فرهنگ مستولی شده بر سرزمین و مانند آن، نمونه های متفاوت و مشابهی در دوره های مختلف حوزه تمدن ایرانی دیده شده است. کادربندی و صفحه آرایی نسخ خطی که در گذشته با عنوان جدول-کشی و صفحه بندی نسخ شناخته می شد با ورود اسلام به ایران و توجه ویژه به کتاب آرایی و تزئین نسخ خطی مذهبی و غیر مذهبی بیش از پیش مورد توجه هنرمندان ایرانی قرار گرفت. در این پژوهش ساختار صفحه بندی در دو کتاب هم عصر ایلخانی، «الموالید» و «منافع الحیوان»، تطبیق داده شده است. پژوهش حاضر کیفی است و داده های آن بر پایه اطلاعات کتابخانه ای و پایگاه های اطلاعاتی علمی و روش ارائه آن توصیفی و تحلیلی با رویکردی تطبیقی است. یافته های این پژوهش، حاکی از آن است که در این کتب، علی رغم اینکه اعمال ساختار هماهنگ کننده کلی مشتمل بر کادربندی دیده می شود اما تفاوت عمده ای در نحوه استفاده از این عنصر ساختاری در صفحه بندی این نسخ مصور وجود دارد و آن کار بست ساختار متحدالشکل و قاعده مند چهارگانه در کتاب «الموالید» و تنوع در شکل کادر و تغییر ابعاد آن با بزرگی و کوچکی سوزه اصلی درون کادر در «منافع الحیوان» است. در کتاب الموالید ظهور نوعی کادربندی مبتنی بر اولویت و اهمیت موضوع دیده می شود. اهداف پژوهش: شناخت روش ها، تکنیک ها و عناصر ساختاری در صفحه بندی نسخ حوزه تمدنی ایرانی در کتاب الموالید و منافع الحیوان، بررسی چگونگی جدول و کادربندی در دو کتاب الموالید و منافع الحیوان، سوالات پژوهش: ساختار بصری کادربندی در دو نسخه «الموالید» و «منافع الحیوان» چگونه بود؟ تشابه و تمایز کادربندی و صفحه بندی در دو نسخه الموالید و «منافع الحیوان» چیست؟

کلمات کلیدی:

ایلخانی، جدول، کادربندی، الموالید، منافع الحیوان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1882445>

